

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 07.06.2024
Sayı : 641

10/1513

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gıda fiyatlarının artışını doğru yerde aramayan iktidar, soruna yanlış teşhislerle gittiği için tedavi de yanlış bölgeden başlamaktadır.

Gıda enflasyonunun arkasında; tarım ve ticaret politikası, yanlış faiz ve ithalat politikası, hatalı teşvikler ve eksik desteklemeler, bir türlü kapsamlı kanun düzenlemesi yapıp meclise getirilmeyen Hal ve Perakende Ticaret Yasaları mevcuttur.

“Stokçuluk ve fahiş fiyatlara kesilen cezanın yetersiz, ürün maliyeti artışlarının nedeninin pazar tezgahlarındaki yüksek kira bedelleri olduğunu” varsaymak, sorunun merkezine değil çeperlerine odaklanmak demektir. Zincir marketleri, tarladan rafa kadar ulaşan zincirdeki sorumluları ve merkezi yönetimin kendi hataları görmezden gelinmemelidir.

Fahiş fiyatın önüne geçilmesi, vatandaşların enflasyon ve alım gücünden kaynaklı sorunlarının çözümü amacıyla Anayasa'nın 98 ve içtüzüğümüzün 104 ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

06.06.2024

Dr. Müzeyyen ŞEVKİN
CHP Adana Milletvekili

GEREKÇE

Ticaret Bakanlığı, İç Ticaret Genel Müdürlüğü'nün 2023 yılından 2024 Mart ayına kadar otomotiv, emlak, haksız fiyat, fiyat etiketi kapsamında kestiği ceza toplamı 848 milyon 240 bin TL'dir. Son 20 yılda 102 milyar dolar tarım/hayvancılık ihracatı yapıldı. 150 milyar dolarlık da ithalat yapıldı. 20 yıllık tarım/hayvancılık ithalatının Türk lirası cinsinden faturası 885 milyar TL oldu. Korkunç bir rakamdır.

Tarım Kanunu'nun 21. maddesi; “Tarımsal destekleme için bütçeden ayrılan kaynağın bir yılda ülke çapında üretilen milli gelirin yüzde 1'inden az olamayacağına” hükmetmektedir. 17 yılda çiftçinin kanunen devletten alması gereken ama ödenmeyen tarımsal destekleme tutarı 538 milyar TL'ye yükseldi. AKP ne yaptı? Bu paraları çiftçiye vermek yerine bir takım çetelere, faiz lobilerine, geçilmeyen köprüye, bir avuç yandaşa, saraya, lüks uçaklara, lüks araçlara saçmıştır.

Fahiş fiyatın bu noktalara gelmesi bir sonuçtur. Merkezi idarenin ekonomi, tarım ve ticaret politikası fahiş fiyatın asıl nedenidir. Etiketler bir sonuç, AKP'nin fiyata etkisi fahiştir. Soruna ceza artırmakla, firmalara sopa göstermekle çare olunsaydı, soğan deposu baskınlarında, 3 harfli marketlere milyarlık cezalar kesildiğinde sorun giderilmiş olurdu.

2022'de çıkarılan galerici ve emlakçılara cezaları artıran kanunla da çözüm bulunamamıştır. O zamanki kanun çare olsaydı ev ve araba fiyatları bugün düşerdi; deprem sonrası gerekli piyasa önlemleri alınsaydı göç edilen şehirlerdeki kira fiyatları bu kadar fırlamazdı. Çare, Aralık 2022'deki asgari ücret zammından sonra, zincir market yöneticilerinin Bakanlığa çağırılıp “işçiye zam yaptık diye fiyatları artırmayın” uyarısıyla olsaydı, oradan AKP'ye büyük başarı hikâyesi çıkardı. Çare, “gözümüz üstünüzde” demekle olsaydı, deprem bölgesindeki yapı malzemesi fiyatlarına fahiş zam koyanlar, korkularından bir sabah vakti fiyatları indirirdi; AKP de yasal düzenlemesini 10 ay boyunca geciktirmezdi. Çare “depremzedenin yanındayız” demekle gelseydi, kamu yararına çalışması gereken Kızılay deprem haftası çadır satarak fiyatları yükselttiğinde, açıkça stokçuluk ve fahiş fiyata ortam hazırladığında AKP seyirci kalmaz, gerekeni yapardı.

Türkiye yüksek gıda enflasyonunda dünyada en üst sıralardaysa; işler daraldığı için her 10 kamyonun 4'ü atıl bekliyorsa, 200 bin kamyon kontak kapattıysa; Türkiye'de tekstil ve konfeksiyonda son 1 yılda 200 bin işçi azalmış, 2.700 işyeri kapanmışsa, koronavirüs salgınının başından bu yana birçok gıda ürünüde fiyatlar en az 5'e katlanmışsa; oluşan

fahiş etiketlerin sorumlusu AKP'nin tarım, enerji ve ticaret politikasıdır, hatalı faiz ve kur politikasıdır, göstermelik denetimleridir, eksik ve yanlış desteklemeleridir.

Son çıkan 7510 sayılı "Türk Ticaret Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"da da tam olarak ne olduğu tanımlanmayan fahiş fiyat, haftada 2 kez zam gelen sektörler için beklenen bir sonuçtur. Etiketlerdeki fırlama mağaza mağaza koşarak yakalanamaz. Hal Yasası'nı, Perakende Ticaret Yasası'nı, kapsamlı AVM düzenlemesini meclise getirmeden, lisanslı depoculuğu geliştirmeden, il ve ilçe bazlı teşvik modelini oturtmadan, doğru tarım politikasını yerleştirmeden, ithalat bağımlılığını azaltmadan bu etiketler asla inmez.

Av. Mahmut Tanel
Sanlıurfa Mu.

A. Tuncay ÖZKAN
İzmir Mu

Av. Sevil Erden Kılıç
İzmir Mu

Av. Sermet Mullaoglu
Hatay Mu.

Semra DİNÇER
Ankara Mu
İzmir

Cemal ÖZCAN
İzmir Mu

..... Sayılı Meclis Araştırması Önergelerinin İmza Çizelgesi